

گفتگو با مهندس ابوالقاسم سعیدی
مدیرعامل شرکت ریل سیر کوثر:

خسارت وارده به بخش مسافری ریلی را هیچ‌گاه نمی‌توانیم جبران کنیم

انتشار ویروس کرونا در کشور و استرداد بلیت‌ها توسط مسافران، شرکت‌های مسافری در حوزه ریلی را زمین‌گیر کرد. شرکت‌های مسافری ریلی چشم امید به دریافت وام کرونایی با بهره پایین بودند که به دلیل دست اندازهای بیشماری که در راه دریافت تسهیلات داشتند نگرانی‌هایشان نه تنها کم نشد بلکه با بدهی‌های انباشته در این دوران کرونایی مواجه شدند. به دلیل اینکه این شرکت‌ها درآمد خودشان را پیش از جابجایی مسافر دریافت کرده و مبلغ دریافتی بلیت را خرج بدهی‌های خود و تجهیزات لازم برای ایام نوروز کرده بودند در نتیجه در استرداد مبلغ بلیت به مسافران نیز دچار مشکل شدند. زیان شرکت‌های مسافری در این ایام کمر شرکت‌های مسافری را خم کرد و همه این شرکت‌ها را با زیان‌هایی مواجه کرد که اثرات آن را در سال آینده خواهیم دید.

مسافر از جمله انعقاد قرارداد خرید (۱۰) دستگاه واگن مسافری با استفاده از تسهیلات تبصره (۱۸) از شرکت واگن پارس بعمل آورده و در سال اخیر نیز با وجود افزایش قیمت واگن مسافری به دلایل افزایش نرخ ارز و مواد و تجهیزات اقدام به انعقاد قرارداد خرید (۲۵) دستگاه واگن مسافری با شرکت واگن پارس در وهله اول با ساخت و تکمیل استراکچر و ورود بوژی‌های لازم نموده است.

در خصوص نوسازی ناوگان مسافری چه اقداماتی انجام داده‌اید و در این مورد با چه چالش‌هایی مواجه هستید؟ از چه منابعی سرمایه آن تامین می‌شود؟

بدین طریق شرکت با داشتن (۵۷) دستگاه واگن تحت بهره‌برداری و (۳۰) دستگاه در مرحله‌ی قرارداد ساخت و تولید درصدد است تا ناوگان مسافری خود را حداقل به (۱۰۰) دستگاه واگن برساند.

علاوه بر افزایش ناوگان برای توسعه حمل ریلی مسافر شرکت در سال ۱۳۹۱ با شرکت در مزایده راه‌آهن توانست (۱۳۴) دستگاه واگن مخزن‌دار مخصوص حمل مواد سوختی را خریداری و بدین ترتیب فعالیت حمل ریلی خود را با آغاز حمل بار توسعه داده و شرکت در این سال‌ها با توجه به واجد شرایط بودن برای ورود به سازمان

دستگاه واگن مسافری کارکرده گردید که واگن‌های مذکور پس از ورود به ایران و تعمیر و بازسازی اساسی (۲۰) دستگاه آن در شبکه حمل ریلی مسافری وارد گردیده و (۱۰) دستگاه دیگر آن نیز در حال بازسازی سطح دو درکارخانجات داخلی کشور بوده که به لحاظ کاهش ترابری ریلی مسافر به دلایل ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا علیرغم آمادگی برای بهره‌برداری منتظر فراهم شدن شرایط بازار برای در سیر قرار گرفتن آنها می‌باشیم، بنابراین شرکت در حال حاضر در مجموع دارای (۵۷) دستگاه واگن مسافری درجه (۱) چهار و شش تخته با متوسط عمر زیر (۲۰) سال بوده و در سال‌های اخیر اقدامات دیگری در جهت افزایش ناوگان ریلی

شرکت ریل سیر کوثر در سال ۱۳۸۲ به ثبت رسیده و با اقدامات معموله در سال ۱۳۸۴ از طریق شرکت در مزایده عمومی موفق به خرید (۲۵) دستگاه واگن مسافری وارداتی و (۲) دستگاه واگن رستوران از شرکت قطارهای مسافری رجا گردید و بدین طریق فعالیت خود را در ترابری ریلی مسافر با تمرکز و محوریت مشهد آغاز و ادامه داده تا در سال ۱۳۹۱ از طریق مشارکت در مزایده راه‌آهن و خرید (۱۳۴) دستگاه واگن مخزن‌دار مخصوص حمل مواد سوختی فعالیت حمل ریلی بار را آغاز نمود و نظر به تمایل و علاقمندی به صنعت حمل ریلی همزمان با انعقاد قرارداد با شرکت واگن پارس موفق به خرید حدود (۳۰)

وکاهش شدید مسافر و خریدهای نوروزی که صورت گرفته بود؟ در این خصوص شرکت با چه چالش‌هایی رو به رو بود و آیا تسهیلاتی در این خصوص دریافت کرده؟ تسهیلات چند درصد است؟

در خصوص عوارض و چالش‌های ماه پایانی سال شرکت به دلیل استرداد بلیت‌های فروخته شده و حذف بیش از ۸۰٪ قطارها و ۹۵٪ قطارهای شرکت به دلیل محور فعالیت به جهت اینکه اکثر مسافری بخش ریلی از طبقات متوسط و محروم جامعه می‌باشند، علیرغم وجود مجوز برای کسر ۱۰ درصد بهای بلیت‌های استرداد بر حسب توصیه مقام وزارت و مدیریت راه‌آهن تمامی شرکت‌های بخش ریلی بلیت‌های فروخته شده را بدون کسر درصد فوق مسترد و شرکت‌ها با مشکلات عدیده‌ای برای تامین نقدینگی و حتی دریافت وجوه نقد از بانک مواجه شدند و این شرکت نیز از این قاعده مستثنی نبوده و تنها تسهیلاتی که بعد از (۸۰) روز پس از پرداخت بهای بلیت‌های استرداد به بخش داده شد پرداخت تسهیلات بانکی ۶ ماهه با نرخ ۱۸٪ بوده که بعضاً شرکت‌ها به لحاظ بالا بودن نرخ و شرایط و مدت از دریافت آن صرف‌نظر نمودند و به دلیل عدم توفیق در باز پرداخت ناشی از ادامه رکود فعالیت و نداشتن نقدینگی بانک، ناچار به تمدید یک دوره (۶) ماهه دیگر گردیده که با چشم‌انداز آتی و روند فعلی بعید بنظر می‌رسد که شرکت‌ها در سررسید بعدی نیز بتوانند وام دریافتی را مسترد نمایند

چه اقداماتی در خصوص ارائه خدمات به مسافران نوروزی امسال با توجه به وجود ویروس کرونا انجام داده‌اید؟

خدمات ارائه شده به مسافری نوروزی سال جاری حمل ریلی با توجه به پیدایش غیر مترقبه و دور از اطلاع رسانی قبلی باید گفت که در ایام نوروز اصولاً قطارها بدلیل نبود مسافر سیری نداشتند و تعداد محدود و اندکی در مسیرهای پر تردد نظیر تهران-مشهد با حداقل مسافر در سیر بوده و بنابراین در شرایط کرونایی می‌توان گفت که سرویس و خدمات ویژه‌ای غیر از آنچه که در سنوات گذشته و دیگر ایام ارائه می‌گردیده جز حداقل خدمات... و ماسک داده نشده و امیدواریم با ریشه کن شدن ویروس و بهبود اوضاع و احوال در سال جاری بتوانیم به جبران مافات سرویس و خدمات بهتری را به مشتریان عزیزمان ارائه نماییم.

سال جاری نرخ تولیدات نظیر مواد لبنی و حتی نوشابه چندین بار افزایش یافته و دولت و بخش نیز هیچ حمایت و تسهیلاتی برای نوسازی ناوگان در اختیار بخش مسافری و تعمیرکاران قرار نداده بلکه سازمان‌هایی نظیر تامین اجتماعی برای تاخیر در پرداخت حق بیمه روزانه جریمه مطالبه و فعالیت‌های تولیدی را با چالش مواجه می‌نماید.

با توجه به شیوع ویروس کرونا چه تعداد از قطارهای شرکت از سال گذشته تا امروز از سیر خارج شده و آیا فرصتی فراهم شد تا به تعمیرات اساسی قطارها برسید؟

تعداد خروج قطارهای مسافری خارج شده از سیر بیش از ۶۰٪ ناوگان شرکت بویژه در نیمه اول سال بوده که احتمالاً نسبت به سایر شرکت‌های ترابری ریلی مسافر به لحاظ محور فعالیت از یکطرف و نرخ استفاده از دیزل برای واگن‌های جدید ورود نسبت به سایر شرکت‌ها بیشتر باشد و در مجموع جابجائی مسافر شرکت نسبت به متوسط سنوات گذشته به حدود ۲۰٪ بدلیل کاهش شدید تقاضا از یک طرف و رعایت دستورالعمل‌های ستاد ملی کرونا در راستای رعایت فاصله اجتماعی در داخل قطارها و عمدتاً استفاده از (۵۰٪) ظرفیت واگن‌ها کاهش یافته و بخش مسافری را با چالش شدید و زیادی روبرو نموده است.

با شروع و شیوع ویروس منحوس کرونا و محور و حوزه فعالیت ریلی شرکت حدود ۶۰٪ از قطارهای شرکت کاهش یافته و اگرچه شاید تصور شود که با این کاهش ناوگان در سیر فرصت مناسبتری برای انجام تعمیرات حاصل شده باشد لکن به دلایل دیگری نظیر کاهش میزان درآمد کمبود نقدینگی و بالا رفتن بی‌ضابطه قیمت مواد و قطعات و از طرفی کاهش فعالیت‌های تعمیراتی نظیر حضور حداکثر ۵۰ درصد نیروهای تعمیراتی در کارگاه‌ها و محدودیت‌های شهری و شب کاری و... می‌توان گفت فرصتی نه تنها مازاد نسبت به سالیان قبل حاصل نشده بلکه کاهش هم یافته باشد. کاهش سلامت نیروها و شادابی پرسنل تعمیراتی به لحاظ مسائل درآمد و مشکلات معیشتی نیز مزید بر علت بوده و در مجموع می‌توان گفت فرصت مورد انتظار حاصل نشده است.

به دلیل شیوع ویروس کرونا شرکت‌های مسافری با چالش‌های بسیاری رو به رو شدند از جمله استرداد کامل بلیت‌های فروخته شده

فراپورس و اقدامات بعمل آورده در سال ۱۳۹۵ موفق به ورود به سازمان فراپورس گردیده و در حال حاضر ۴۰٪ سهام شرکت در اختیار متقاضیان سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه می‌باشد. تلاش‌هایی را برای افزایش ناوگان باری از جمله خرید (۵۸۶) دستگاه واگن لبه کوتاه از یکی از شرکت‌های داخلی بعمل آورده مترصد از گسترش و توسعه ناوگان باری نیز بوده و به همین دلیل با تفکیک فعالیت‌های باری از فعالیت‌های مسافری در سال ۱۳۹۷ از طریق شرکت جدید تاسیس به نام پرتو بار فراپورس خلیج فارس و انتقال تمامی ناوگان باری خود به این شرکت اقدامات توسعه‌ای در بخش باری را اخیراً با تلاش برای افزایش ناوگان حتی المقدور با استفاده از تسهیلات بخش آغاز نموده و امیدوار است با همراهی راه‌آهن و نظام بانکی بتواند منابع مناسب و ارزان قیمت را برای استفاده از ظرفیت داخلی فراهم آورد. بدین ترتیب فعالیت مسافری در شرکت ریل سیر کوثر با ظرفیت جابجایی سالانه (۷۵۰) هزار نفر مسافر و عملیاتی فعلی (۶۰۰) هزار نفر در سال ادامه داشته و شرکت اقماری پرتو بار فراپورس خلیج فارس عهده‌دار حمل بار عمدتاً مواد معدنی و مواد سوخت باشد و علیرغم بالا بودن هزینه سرمایه‌گذاری و پایین بودن نرخ سود تلاش در جهت افزایش سهم بار و بویژه مسافر دارد.

ناگفته نماند نیمی از ناوگان مسافری شرکت وارداتی، در حال حاضر دارای عمر (۱۵) سال و (۳۰) دستگاه دیگر نیز پس از ورود به کشور بازسازی، نوسازی و مجهز به تجهیزات رفاهی گردیده بطوریکه برای بازسازی هر یک از واگن‌های جدید ورود بالغ بر (۳۰) میلیارد ریال هزینه داشته و همزمان دارای (۲) فقره قرارداد (۱۰) و (۲۵) دستگاه ساخت واگن با شرکت واگن پارس می‌باشد.

چالش‌های موجود در نوسازی ناوگان مسافری کمبود منابع مالی و در مرحله بعد کافی نبودن فضاهای تعمیراتی و عدم حمایت عملی بخش می‌باشد در حالیکه تعرفه حمل مسافری کمتر از یک پنجم نرخ واقعی خود می‌باشد و قیمت مواد و لوازم و قطعات مورد نیاز برای بازسازی و تعمیرات واگن بویژه در سال جاری با افزایش غیرمترقبه نرخ ارز افزایش داشته و تعرفه مسافری صرفاً ۲۰ درصد افزایش یافت که آنهم دلیل افت شدید تقاضا ناشی از گسترش ویروس کرونا و تاکیدات موکد ستاد ملی کرونا و توصیه‌های مسئولین در راستای جلوگیری از شیوع بیماری فوق و سلامتی هموطنان عملاً محقق نگردیده به عنوان مثال در